

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Jánosi-utca 54. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Égész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Tanítónak egész évre . 2 frt.
                    fél évre . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb fel-szólások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdij minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Testületi szellem.

„Viribus unitis” — „egyesült erővel”, ez korunk egyik hatalmas jelszava, melynek ereje nem azért nyilatkozik meg mindenütt, mert először koronás fő ajkáról lett szétörpítve, hanem a szavakban rejlő nagy igazság sulyánál fogva.

„Viribus unitis” csak fogalmi kifejezője az erők egyesülésének, melynek formája a testület, az egyesület.

S még mielőtt az emberiség ezen fogalom logikai megalkotásának magaslátára eljutott volna, s tiszta öntudatos akarattal szervezkedett volna testületekké, sőt nem egyszer, mint látjuk ma is, államná: már akkor is, a kezdetleges korszakokban is megnyilatkozott az emberben a társadalmi ethical természet s ez egybefűzte az egyes embert a patriarchalis családba, azt a törzsbe, majd patriarchalis törzsi, egyházi, vagy patrimonialis államba, ezen keretekben pedig kisebb-nagyobb társadalmi célok megvalósítására törekvő testületekbe.

A modern társadalom pedig a testületi alakzatokat autonomikus szervezetükben új társadalmi s állami célok felismerése s megteremtése által a lehető legnagyobb mértékben szaporította, tevékenységüket kibővítette olyannyira, hogy az állami élet s társadalmi legfőbb életterlekek testületek által nyerik óriási fejlődésüket, melyek annál életrevalóbbak, mennél inkább alapulnak azok a szabad egyesülésen, az egyéni tehetség szabad, s demokratikus érvényesülésén. Csak így születhetett ujja az emberiség a szellemi s anyagi művelődés óriási arányokban való fellendülésében. Csak így teremthette meg az erők egyesítése a régi állami s társadalmi intézmények sikeres rombadolását; ám élető erő volt a romboló, mert a romok nyomába azonnal megkezdte az új állami s társadalmi intézmények nagyszabású felemelését.

Azért mindenütt, hol a polgárokban meg van a társadalmi célok s azok elérésére szolgáló eszközök felismerése szükséges érzék, ott egészséges testületi szellemet fogunk találni, erő-

teljes szervezkedés, élénk közreműködés mindig újabb s újabb célok felismerése s megvalósítása mellett

A testületi szervezetek városunkban s megyénkben is meg vannak.

Köztük mindenestre a politikai jogon alapuló testületek foglalhatják el az első helyet, a megyei bizottság, a városi képviselőtestület, majd a társadalmi testületek, köztük a kereskedelmi testület, az ipartestület, a casinók és olvasóköri, a jótékony nőegyesület, a dalárda, a tűzoltóság, stb.

Mind megannyi oly célokért küzd, a melyek az ember boldogulását célozzák, — mind megannyi képes az emberben a nemesért felhevülő keblet lelkesedésre gyújtani s sarkallani, hogy tegyünk, eselekedjünk s vigyük nagyra a célba vett eredményeket: mégis általán mindezen intézmények nagyrészt a részvétlenségben s nyilódnak, vagy abból csak nagy nehezen itt-ott tudnak kibontakozni.

Pedig egy megyebizottság a megyei közönség, egy városi képviselőtestület a városi közönség legfőbb létérdekei felett örködik. Hol van az a testületi szellem, mely a közélet minden legkisebb nyilvánulását éber figyelemmel kíséri, a szükségleteket felismeri s azokat egyesített erővel, vezetve a teremtő testületi szellem által, vasmarokkal érvényesíti?!

Itt van az ipartestület! Szorgos kutatás után tudunk nyomára akadni; alszik, mint egy tetszhalott, mintha bizony Magyarország annyira iparos állam volna, hogy ipari feltételekben bővelkedő városunkban az ipar fejlesztéséről, új ipari ágak meghonosításáról beszélni felesleges volna! Itt van a kereskedelmi testület!

Hol van az a testületi szellem ennél is? Hiszen alig képes határozatképes gyűléseket összehozni olyankor, midőn legfontosabb érdekeikről szó van. Autonomikus akaratának ép azért nem tud súlyt szerezni, s érdekei feláldozásával kénytelen a burocratikusság akaratosság előtt a mindenható kormányhatalomtól s nem a hozzá közel

álló önkormányzattól várni érdekeinek kielégítését?!

Ott van a jótékony nőegyesület, a mely két havi szünet után öt taggal tud ülést tartani. Hol van az a testületi szellem, mely minden nőt arra bírja, hogy a humánus jótékonykodás szolgálatába lépjen s segítsen a társadalmi egyenlőtlenséget enyhíteni, annak eszméje, hatalma alá adni magát, s ez eszmét átplántálni azután gyermekeibe, hogy ők egykor a társadalomnak ne csak önző sáfárai, de jótékony angyalai legyenek.

Ott van a dalárda, mely testületi szellem hiányában meghalt, s csak néhány derék lelkes férfúnak sikerült újra feltámasztani. Remélhetőleg a halál nem fog ismétlődni, de ne is legyen így, mert ne feledjék a dalárda tagjai, hogy a német egység nemzeti eszméje főképp a dalértők által lett megteremtve, izmossá téve, s tán Magyarország erősebb nemzetiségében s nyelvében, mint Németország?

S amit itt mindenütt tett, alkotott, egyesített erkölcsi erő, melynek kifejezője a testületi szellem, ez nagyobb erkölcsi hatalomra mutat, mint a szuronyok milliója, mert meg lehet az embert ölni, lehet kényszerít gyakorolni, de egy erkölcsi eszmét kivégezni nem lehet! Az ellenáll minden erőnek; csak a polgárok részvétlenségén törhet meg. Azért testületi szellem, az erők egyesítése kell, hogy a társadalom törekvéseinek egyik eszméje legyen, mert nélküle haladás, boldogulás nem, csak pangás és az erőszak uralma képzelhető.

Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesülete

folyó hó 28-án választmányi ülést tartott. A tisztikar részéről jelen voltak Kern Adolfné igazgató, Molnár Józsefné alelnök, Sárkány Imréné, Baksay István titkár s dr. Szeless Ödön jegyző. — Elnöklő Kern Adolfné szomorú kötelességet teljesít, midőn R. Vozáry Gyulánának Munkácsra történt átköltözködése alkalmával az egyesületből kilépését és özv. Liszka Józsefnének levelét bejelenti, melyben utóbbi — tekintve családi gyászára — lemond a választmányi tagságról. Elnök indit-

TÁRCZA.

Különös menyegzők.

Vázlat.

Szabadon átdolgozta: Zoli

„Ahány ház, annyi szokás,” tartja a példabeszéd, s ennek igazsága az esküvők diéséretes szokásánál is nyilvánvaló. Kiki tudja, hogy számos esketési forma és mód létezik, a melyek közt nem utolsó helyet foglal el az ugynevezett „képviselő által kötött házasság.” Sietünk megjegyezni, hogy itt képviselő alatt nem valamely fess honatya, hanem „helyettes”, vagy jobban mondva meghatalmazott értendő. Hogy házasságot nemesek saját személyünkben, hanem meghatalmazott, vagyis képviselő által is köthetni, ez a róm. kath. egyházjog elfogadott elve. Sokan úgy vélik, hogy magát a szokást is az egyház honosította meg a földi hatalmasok kedvéért, ez a nézet azonban téves, mert az esküvők ezen sajátos módját a 15-ik században a hollandi közép hozta dívathá. Minthogy ugyanis a távoli nyugatindiai holland gyarmatokon időző völegény-candidatusok hazajövelele és otthon megházasodása tetemes idő és pénzvesztéssel járt volna, de meg a szépnemet sem lehetett főkötő nélkül a vadonat idegen földre elboesájtani: a praktikus hollandok a tizenötödik század vége felé törvényt hoztak a házasságnak képviselő által való megköthetéséről. Megengedték ugyanis, hogy a messze földön tartózkodó házassulandó vagy fivérének nem létében legjobb barátját megbizhassa az esküvőnél való helyettesítésével. E célból az írásbeli meghatalmazáson kívül egy keztyű volt a helyettesnek küldendő, ki azt az esketés alkalmával jobbkezén tartozott viselni. E szokás manapság is fenn áll, esakhogy ma a helyettesítés két héttel a menyegző előtt kezdődik és a „talmi” völegény ez idő alatt folyton megbizója szerepét játsza, amennyiben fogadja a szerenese kívánatokat, látogatásokat tesz stb., szóval mindenre hivatva van, a mire az igazi völegény, kivéve a — esokolódzásra.

Bármily egyszerűnek és természetesnek is lássék ez az eljárás, Európa többi népeinél nem honosodott

meg. Mindenki személyesen kívánt jelenlenni saját esküvőjén s ennél fogva csak fejedelmi családok sarjai nyultak szükségből, s csupán a 16-ik század végén ezen eszközhöz. I. Miksa volt az első európai uralkodó, ki ily képviselői szerepet játszott az 1512. évi július 25-én a bécsi Szent-István templomban megtartott fényes esküvőnél. E szerep ez esetben annál nevezetesebb volt, mert Miksa császár a menyasszonynál: Ulászló magyar király Anna ne. ü leányánál nem is egy meghatározott völegényt helyettesített, hanem Spanyolországban időző unokái: *Károly vagy Ferdinand valamelyikét*. Akkor ugyanis még nem voltak tisztában azzal, melyik főhercegnek a felesége legyen a szép Anna, s csak teljes hat esztendő múlva határozták el, hogy a völegény, illetve akkor már férj Ferdinand főherceg legyen. Sajnos, a krónika nem jegyezte fel, hogy a két férjű hercegnő melyikre volt a hat év alatt — féltékenyebb.

Még nevezetesebb volt egy hasonló, az 1666. évben Párisban végbement esküvő két férfi között. VI. Alfons portugall király ugyanis, ki ezen esküvőnél a valóságos völegény volt, semmiképen sem akart beleegyezni, hogy képviselője, a helyettes völegény: marquis de Sande a menyasszonynak: savoyai Mária Francziska hercegnőnek kezét érínthesse, holott az az esküvői szertartás alkalmával elengedhetlenül szükséges. A hercegnőnek ennél fogva szintén képviseltetnie kellett magát. Képviselőjeül nagybátyját, a vendomei herceget szemelték ki, úgy, hogy az eskető püspök menyasszony és völegény képviselőben két férfit esketett össze.

Ötvenhat évvel később Párisban ismét két férfit eskettek össze. Ezuttal egy gróf de Saint-Ange nevű francia főnemes volt a menyasszony, ki d'Auvray grófnak esküdött örök hűséget az oltár előtt. A sajátos esküvő magyarázata igen egyszerű. Saint-Ange grófnak egy párba miatt, mely akkor halálbüntetés terhe alatt tiltva volt, a rendőrséggel gyűlt meg a baja. A fiatal gróf rendkívül hasonlított Armande nevű nővérehez és e hasonlatosságot felhasználva, a szülőknél látogatásban lévő nővére helyett női álöltözetben ő ment a zárdába. A zárdafőnöknőnek, s a többi zárdalakóknak sejtelmük sem volt arról, hogy a látogatásról váratlanul visszatért Armande

tulajdonkép férfi. Csak a leány jegyese d'Auvray gróf tudta meg a dolgot s ő még akkor sem árúlhatta el, midőn a zárdafőnöknő kijelentette, hogy az esküvő ideje elérkezvén, ha az meg nem tartatik, a fiatal leányt nem tűrheti a zárdában. Kénytelenek voltak tehát az esküvőt megtartani. A „fiatal asszony” az akkori szokáshoz képest az esküvő után is a zárdában maradt, mindaddig, míg a párba hős kegyelmet nem kapott. A dolog azonban csak ekkor kezdett igazán bonyolodni. D'Auvray gróf hitese férje volt de Saint-Ange Armande-nak, s mégsem volt az. Nyilvánosságra nem igen lehetett hozni az esetet, s ennél fogva a család magához XIII. Innocentius pápához fordult tanácsért. S jóllehet ez a főpap egyáltalán nem tudott semmiféle kérelmet megtagadni, a legszigorubb vizsgálatot rendelte el. Csak mikor bebizonyult, hogy a „férj házasság” nem könnyelműségből vagy bünyös ezéltattal történt, engedte el a feleknek a rájuk váró egyházi büntetést, s a házasságot semmisnek nyilvánítva, megköthetőnek jelentette ki az igazi Armande-dal való házasságot.

Amerikában a közel multban fordult elő egy nevezetes házasság, a melyen annak idején az ó- és újvilágban sokat nevettek. Az 1891. év nyarán ugyanis egy princetowni (Arkansas) hírlapban a következő kis-hirdetés jelent meg:

„Egy fiatal, szép és gazdag bostoni kisasszony egy habár szerényebb viszonyok között élő telepítmenyeshez (farmer) Princetown vidékén nőül óhajitana menni. Ajánlatok „X. Y.” jegy alatt Bostonba post restante intézendők.”

Egy princetowni telepítvényes legott szívet és kezét ajánlotta fel s alig néhány nap múlva meg is kapta a beleegyező választ, azzal, hogy a menyasszonyt két hét múlva várhatja, addig pedig tegye meg az előkészületeket a menyegzőre. A boldogságban uszó fiatal ember sietett is mindent rendbehozni, s a menyasszonyt az állomásról egyenesen a sheriffhez vitte, ki a boldog párt már várta és az egész község jelenlétében legott összesette. Az esküvő után az egész lakadalmas társaság a szabadban fölterített asztalokhoz ült. Többek közt a polgármester és a sheriff is résztvett az ünnepi lakomán. Sokáig za-

ványára elhatározza a gyűlés, hogy özv. Liszka József-nének mély részvétét átíratilag fejezi ki, egyúttal tudomására hozza, hogy az egyesület méltányolva gyászát, a választmányi együttműködés alól nem szívesen menti fel, de továbbra is a választmányi tagok sorába kívánja számlálni. — Baksay István, az egyetel érdemekben gazdag titkára, üdvözölte ezután a hivatalában ezuttal először megjelent új jegyzőt, dr. Szeless Ödönt, s javasolja az egyhangú választásban nyilatkozó bizalomra való tekintettel ezt jegyzőkönyvbe venni. — Az új jegyző meglepő szavakban mondott köszönetet a nyilatkozó bizalomért, melynek jelentőségét, annyival is inkább, mert előlegezte volt, úgy fogja fel, hogy jegyzői tisztének teljesítésében a legbensőbb kötelességtudás vezérelje. Kifejti ezután, hogy működésében nem csupán rideg kötelességteljesítés fogja vezérelni, mert simpathiái is a jótékony népügyesület humánus törekvéseire vonzzák. — Eme simpathiák forrása ama tudat, hogy a politikai s jogi egyenlőségért való harezot mindinkább a társadalmi egyenlőségért való harez váltja fel, s ha ezen törekvéseket a legkülönfélébb irányzataiban meddőknek tartja, annál inkább figyelmet s tiszteletet érdemelnek azon törekvések, melyek nem társadalmi ábrándokra, de eredményekkel biztató tevékenységre alapítják, s mely a humánus jótékony-ság céljainak megvalósítására van irányítva. Ez a tevékenység pedig áldó, mert sokkal több áldást teremt mint a socialis ábrándok, mert míg ezek a társadalmi egyenlőtlenséget egy esőpellel se csökkentik, a bajt pedig a társadalmi elégedetlenség szűtása által csak nagyobbitják, addig a jótékony egyesületek, ha nem is hirdetnek világboldogító, s boldogító teoriákat, jót hirtetnek szét a társadalomban, mert ha nem is szüntetik meg a társadalmi egyenlőtlenséget, ami képtelenség, jótékonyan enyhítik legalább azt sok helyütt. S ha e nemes téren való működés szerénységével ő is gyarapíthatja csak egy jótával is, nagyon boldognak érzi magát, s e szempontból is köszönetet mond megválasztásáért. Napirendre került aztán több tamásfalai anyát veszített szegény gyermek segélyezésének a kérdése. Az öt anyátlan gyermek közül Baksay titkár indítványára nem a segélyezni kért legfiatalabb de legalább ép gyermeknek, hanem a bédának szavazta meg a gyűlés a havi 1 ftt segélyt. Még egy, a segélyből koránál fogva kikerülő leánykának végkielégítésül 5 ftt szavaztatott meg. Szóba jött a gyűlés során az egyesület javára rendezendő multság is, e tárgyban azonban a határozat a legközelebbi gyűlésnek tartatott fenn. Ezzel a gyűlést elnök szívélyes szavak kiérteben a jelenlevők részvételét megköszönve, bezárta.

Kossuth-ünnepély.

A megpendített eszme, hogy száműzött nagy hazánkfiának 90-ik születése napját városunkban is megünnepeljük, kezd alakot ölni. Mint lapunk mult számában is említők, dalegyesületünk az ideiglenes elnök és hangvezetőkből álló bizottságot még a mult hét közepén kiküldötte az előmunkálatok megtételére. A bizottság működése főleg arra irányult, hogy az ünnepély megtartására az erkölcsi testületeket nyerve meg, miből kifolyólag a dalegyesület az ünnepélyen csak mint közreműködő szerepelne, oly formán, hogy a helybeli kaszinók elnökségei által rendezendő népünnepen és közvesorán hazafias dalokat énekelne. Hogy a további programmi mi volna: ennek megállapítása tulajdonképen azoktól függ, a

kik a népünnepet rendezik a dalegyesületi bizottság erre vonatkozólag csak abban az esetben intézkedik, ha az ünnepély rendezése körül egészen magára volna hagyva.

Ebben az esetben felhívást fog intézni a város lakosságához, hogy az ünnepély mentől fényesebbé tételére a házakat fellobogózza, este pedig az ablakokat kivilágítsa. A tulajdonképeni főünnepélyt kedvező idő esetén egy meghatározott délutáni órában tartja meg a főtér egyik alkalmas pontján, mire ünnepi szónokot fog felkérni. Az ünnepély e tervezett programjának keresztülvitelére a dalegyesületi bizottság azonban csak abban az esetben vállalkozik, ha — mint említők — a rendezést más erkölcsi testület nem fogadná el, a mire alig lehetne számot tartani.

A képviselőtestület tagjai között az a nézet is felmerült, hogy szeptember 19-én délelőtt 9 órakor dísz képviselőtestületi közgyűlés tartassék, melynek kizárólag csak az az egy tárgya volna, hogy a száműzött nagy hazafi érdemei méltányoltassanak s e tény jegyzőkönyvileg megörökíttessék. Tekintve pedig, hogy emberi számítás szerint e nap a **legutolsó jó alkalom** arra, hogy Rimaszombat város díszpolgárai sorába iktassa hazánk legnagyobb fiának Kossuth Lajosnak a nevét, azon általános lelkesedés, melylyel ez indítvány városunk polgársága körében mindig találkozik, remélünk engedni, hogy társadalmunk vezéremberei a Kossuth díszpolgárrá választására nézve teendő indítvány megtételéről mielőbb gondoskodni fognak. Mert városunknak is a Kossuth ünnepelésében csatlakoznia kell a többi hazai városokhoz: — meg kell mutatnunk, hogy történetünk eme dicső alakja a hazafias polgárság szívében kitörülhetlen vonásokkal van lerajzolva

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a hegyaljai ev. egyházmegye július 28-án Miskolcra tartott közgyűlésének alkalmából a következő — **Farbaky József** egyházmegyei főesperes toliból származó — levelet intézte nagy hazánkfiához:

Mélyen tisztelt nagy hazafi!

Az úrban kedves hitrokon!

Elközeleg a nagy nap, szept. 19-ike, melyen millió magyar szív bála-imája fog felszállni ég felé, mert hisz azon napon fogja ön áldásteljes életének 90-ik évét betölteni.

Hegyaljai ág. h. ev. egyházmegyénk, mely önt ifjúkora óta büszkén nevezi a magáénak, e napot kiváló egyházi ünnepélylyé akarja szentelni.

Tályai templomunk, melyben ön, mint aki ezen egyház egyik leánygyülekezetében, Monokon született, a szent kereszttségben részesült volt, az idő vasfoga által megörletve, évek óta már rom volt jóformán, a melybe járnai már inkább Istenkisértésnek, mint Isten imádságnak volt mondható.

Három évvel ezelőtt nagy lelkesedéssel határoztuk el ezen templomnak megújítását, még pedig, miután a phylloxera és kivándorlás által véginység szélére jutott tályai egyháztól magától ez nem telhetett volna, országos közadakozásokból. A mozgalom megindult és folytak be az adományok, nem oly bőségesen, mint remélhetni véltük, a kunyhó és a polgári ipar-műhely többlet adott, mint a palota; de a dolgoz azért tovább nem halasztottuk, mert a tető és mennyezet összeomlását fényeztetek s mert az ön iránti kegyelet követelményének tartottuk, hogy a mű ez évi szeptember 19-én fel legyen avatható. Kiadtuk tehát a vállalatot, a munka foly javában, auguszt. 20-ig elkell készülnie s hisszük, hogy a felavatás szept. 19-én

Ugyanez Amerikában szokásosak a lóháton és a vasuton végbemenő esküvők, melyek szökésben levő fiatal párok összedására fölöttébb alkalmasok. Hasonlóképen igen sajátosságok az üzleti helyiségekben a vásárló közönség szemeláttára, sőt a ... kirakatokban végbemenő ugynevezett reklám-esküvők, melyeket előzőleg, a közönség odavonása céljából, minden kigondolható módon hirdetnek.

Sőt legújabb Amerikában már házasságra léphetni a nélkül, hogy az embernek halavány sejtelve volna róla. Legalább egy Altner nevű színész, ki a michigani színház kedvelt naivájával, Carie van Booskirk kisasszonnyal ismételve fellépett egy vigjátékban, mely a nevezett két szereplő házasságával végződik: komolyan azt hiszi, hogy Carie kisasszonyt hites feleségének tekintheti. Miután pedig a kisasszony erről hallani sem akart, bíróság elé vitte az ügyet, s tekintettel arra, hogy a michigani bíróság ezt a pert egész komoly tanulmány tárgyává teszi: Booskirk kisasszony el lehet arra készülve, hogy egy szép napon a legkülönösebb módon férjhez ment asszonynak mondhatja magát.

Elhagyva a civilizált világot s a vad népek esküvőit szemügyre véve, szintén sok sajátosságot tapasztalhatunk. Észak-Amerika néhány indián-törzsénél a jegyespár egy eledelelkel megtöltött nagy kosarat tart kezében mindaddig, míg a főnök az áldást a frigy felett elmondja. Az Arowack nevű indián-törzsnél az esküvő abban áll, hogy a vőlegény atyja a menyasszonnyal, a menyasszony atyja pedig a vőlegénnyel menyegzői táncot lejt. Mint látjuk a rézbőrű anyósok a szertartásból kifejejtetnek. A senegambiai négek valóságos regényes módon esküsznek örök hűségét. Az esküvő ugyanis nem más, mint szabályszerű leányszóktetés holdvilágos éjjel — mindenki tudtával. Szükség esetén azonban a holdvilág elengedtetik. E mellett azonban, mint Jannequin, a híres Afrika-utazó írja, van egy másik esketési módjuk is, a pap előtt, minthogy azonban ez alkalommal mindegyik jegyesnek mintegy negyedrőf kék pántlikát kell lenyelnie, ezt az esketési módot nem igen kedvelik.

Chinának Szan nevű tartományában az is szokásos, hogy halottakat adnak össze férj és feleség gyanánt. Ha

országos közérdeklődés mellett fog végbe menni. Hisz a Kossuth nevű varázsa előtt a felekezetek korlátai leoprlanak, hisz nem képzelhetünk magunknak magyart, bármely szertartás szerint imádja is istenét, a ki ne leoldott sarakkal lépne be a szentélybe, melyben a szentlélek ajándékát (Apost. cselekedetei 2. r. 38. v.) vette az, kit Istennek ezen lelke a szabadság, a népjog profétájává, apostoljává kent fel.

És lám örömrünk még sem lesz teljes; teljes csak akkor volna, ha Önnök patriarhális alakja ama nagy napon ott ülne köztünk, mint élő képe a gondviselés választottjának, kit az ur 90 év viharain keresztül „szárnyaival fedezett és az ő szárnyai alatt adott neki oltalmat“ s kinek dárda és paizs volt az ur igaz ígérete.“ (Zsolt. 91. r. 4. v.)

Mi tudjuk, hogy ez óhajunk nem teljesíthető, visszafajoztuk hát keblünkbe szívünk leghőbb vágyát s nem is merjük önt személyes megjelenésre felkérni. De esedezve kérjük, képviseltesse magát családjának valamely tagja, például két jeles derék fiának egyike által: karjainkon fognak képviselőjét hordozni, karjainkat, sziveinket tárnók ki előtte.

Önt pedig szeretve tisztelt hitrokon, arra kérjük: egyesítse a napon imáit a mieinkkel, népeért, hazájáért, egyházáért, hogy így az elvlasztó távol daczára egyesülhessenek, összeforhassanak lelkeink szent érzelmeiben, buzgó áhitatban.

Mi pedig nem szününk meg addig is naponta buzgó imákban kérni az Urat, hogy Önt ama nagy napra s még azontul is soká tartsa meg s emelje kegyelmének karjain, mint élő emléket egy dicső kornak, mely mythoszi hőöket szült s melynek legkiemelkedőbb legragyogóbb alakja a szabadságnak varázsszavu apostola, az érezből öntött jellem: Kossuth Lajos.

Fogadja határtalan nagybecsülésünk kifejezését, mellyel maradtunk, Miskolcra, hegyaljai ág. ev. egyházmegyénk 1892. évi július 28-án megtartott közgyűléséből s annak nevében

Önnök mélyen tisztelt hitrokon hő tisztelői:

Radvány István, kir. tanácsos,

s egyházmegyei felügyelő.

Farbaky József, főesperes.

Pazar István, esp. jegyző.

Helybeli hírek.

Megrendítő szerencsétlenség híre döbentette meg csendes városunk lakosságát f. hó 26-án. Rakottyai Danoné, helybeli ezukrászunk hitvese lett áldozata a fegyverrel való vigyázatlanságnak. A fiatal nő ugyanis beakarván mutatni bátorságát, a kályhára ugyanez ő általa előzetesen odahelyezett kis revolvert leemelendő, esővénél fogva fogta azt meg s az a leemelés pillanatában kezéből kieseszszaván, tölténytartó hengerjével esett le a vaskályha alsó párkányára. Az erős zuhanástól az előzetesen a ravasz alá helyezett töltény oly szerencsétlenül sült el, hogy a fiatal hölgynek alhasába fúródott a golyó. Az elősietett orvosok által azonnal constátatott, hogy a golyó a hasi zsigereteket s főleg a vékony beleket futotta át, s így a felgyógyuláshoz remény alig van. Hiába is alkalmaztattak az életmentés összes eszközei, a kimaradhatatlan bél- és hashártyagyulladás bekövetkezett, s a szerencsétlen áldozat f. hó 28-án kiszüvedett. A szerencsétlenségről többféle versio terjesztett el városunkban, pedig a szerencsétlenség tényleg a fent leírt módon és nem másképp történt, az ellenkező hírek hiteles értesüléseink szerint teljesen valószínűtlen kombinációk. A bánatos férjet vigasztalja meg az ég és jóakaróinak részvéte, mely impozáns módon nyilvánult az ifjú szép nő temetésén augusztus 29-én délután, mikor is jóformán városunk egész közönsége könnyes szemekkel kísérte ki a szerencsétlen véget ért fiatal asszonyt az örök nyugalom helyére. — Áldás legyen emléken!

vartalan, derült hangulatban folyt a multság, midőn egyszerre csak felugrik a bájos menyasszony, s a fehér-selyem menyasszonyi ruha zsebéből egy tekintélyes pálnikas üveget rántva elő, hatalmasat hörpint a vígadó társaság egészségére, majd sorra jár kocchezintani a jelenlevőkkel. A fiatal férjnek nem igen volt inyére a dolog és az üveget ki akarta ragadni vidám hitvestársa kezéből. Meg is kapta, de sajnos, nem a kezébe, hanem a fejébe, hogy az üveg darabokra tört. Erre haragra lobbantva, neki roliant az újdonsült fiatal asszonynak, s vele valóssággal bírokra kelve, a jelenlevők nem csekély épülésére sokáig küzdött. Már már amerikai módra fogadások köttettek, hogy kinek a részén lesz a győzelem, midőn a fiatal férj egyszerre csak elterült a gyepe, a menyecske pedig — esodák-esodája — férfi ruhában kezdte járnai a yankeek nemzeti tánczát, gyönyörű szöke hajfürtjeit magasraemelt kezében lobogtatva s énekelve mellé a „Yankee Doodle“-t.

— A gazember férfi! — kiáltozák a jelenet szemtanúi s már-már meglýnehelték a csalót, mire kiderült, hogy az egész nem egyéb tréfánál, melyet a gazdag menyasszony után szaladgáló telepítvényessel akart üzni. Mindenki kaczagott, még a hatóság képviselői is, s így történt, hogy a dolog nem került bíróság elé.

Amerika egyébiránt valóságos hazája a furesa menyegzőknek. A legújabb vívmánya e téren a most javaslatba hozott „fonograf-házasság.“ Ennél az eljárás a következő volna: Egy, mendjük, new-yorki uri ember fonograffal a hóna alatt látogatást tesz a sheriffnél s fölkeri, hogy az esketési szólásformákat mondja a fonograffra, mert Philadelphian lakó jegyesével házasságra kíván lépni. A sheriff hangosan elmondja a fonograf esőve fölött a szokásos kérdéseket, a vőlegény szintén bemondja a megkívántató feleleteket és az esketési szertartás első része be van fejezve. A fonograffól kivett viaszhanger postán a menyasszonyhoz küldetik, ki azt saját fonograffal együtt a sheriffhez viszi. Ez ugyanazon eljárás szerint elvégzi a szertartást, kikérdezvén a vőlegény helyett beszélő fonograffot, a házasságot megkötöttnek nyilvánítja s áldását adja az új párra, melyről elmondhatni, hogy menyegzőjének „szóló“ bizonyítékával rendelkezik.

ugyanis egy fiatal leány és egy fiatal ember egyidejűleg halnak meg, szüleik rendszerint abban állapodnak meg, hogy az elhunyt fiatalokat összeházassák. Az esküvő egészen úgy megy végbe, mintha a fiatalok élneek, s koporsóik évekig egyik vagy másik szülő házában maradnak. Hiteles szenttanuk állítása szerint ezek a világon a — legesenedebb házasságok.

Ugyanezen osztályba tartozik az a házasság, melyet nemrég egy plójestii román pápa látott el az egyházi áldással. Egy fiatal ember jegyesét, ki hirtelen elhunyt, annyira szerette, hogy holt menyasszonyával eskettette össze magát. A pápa, a vőlegény ifjúkori barátja, csak hosszas kérésre egyezett ugyan bele az egyházi szertartásba, de végül mégis létrejöttek nyilvánította és anyakönyvezte a házasságot. Az ügy most hatósági elbírálás alatt van, s kétségtelen, hogy a házasságot meg fogják semmisíteni, mert görög ritus szerint az csak úgy érvényes, ha mindkét fél jelen van és gyűrűt váltanak.

A gyűrűváltás egyébiránt a legtöbb keresztény esketés-módnál elengedhetlen s ennélfogva a menyasszony vagy vőlegény kezeinek hiánya elképzelhető zavart okozhatna. A nürnbergiek láttak néhány évvel ezelőtt egy ilyen esküvőt, melynél a menyasszony a házassági szerződést jobb lábával írta alá, az esketésnél pedig a jegygyűrűt jobb lábának gyűrűs ujjára huzták. A dolog magyarázata az, hogy a menyasszony nem volt más, mint a híres lábművésznő: Hausmann kisasszony, ki impresariójához ment nőül.

A magas északon az esküvők nevezetessége ismét más természetű. Legutóbb Fanbyn svédországi templomban folyt le egy ilyen nevezetes esküvő. Egyszerre három pár állt az oltár előtt. A 84 éves Höglund J. egy 76 éves özvegyvel Sjöholm Margareta Krisztinával, továbbá első házasságukból származó gyermekeik: Höglund Jonas Erik és özv. Szögvisztne szüi. Sjöholm Sára Johanna s végül Höglund Jónásnak 24 éves fia Péter és özvegy Szögvisztne 19 éves leánya Anna Sarolta. Így tehát egyidejűleg gyermekek, szülők és nagyszülők vették fel Hymen rózsaláncait, az ezer meg ezerre menő közönség részvételével.

Közgyűlés. A gömörmezei ifj. Tompa-szobor egyesület f. hó 30-án a gymn. tornacsarnokban br. Nyáry László elnöke alatt gyéren látogatott körgyűlést tartott, melynek legfontosabb tárgyai egyfelől a pénztári számadás átvizsgálása, másfelől a sárospataki tanuló ifjúság körében fennálló Tompa-szobor egyesület beolvastása volt. A közgyűlésen a pénztáros nem jelenvén meg, az egyesület vagyoni helyzetéről nem lehetett még hozzávetőleg sem tudomást venni. A pataki tanuló egyesületének beolvastása már régi terve a gömöri ifjúságnak, de a terv keresztülvitelére egyik leglényegesebb akadály, a pataki egyesület tagjainak szétszóródása, mi ugyszólván lehetlenné teszi azt, hogy az egyesületnek e czímen még mindig fungáló elnöke kizárólag a maga személyében beolvadjon. A közgyűlésen esetleg jelenlevő Dr. Veres Samu ifj. elnök ezt ki is jelentette, de a pataki ifjúságnak további működését helyezvén kilátásba, azon reményének adott kifejezést, hogy az egy czélra működő egyesületek közös munkálkodásának jövőre épen semmi sem áll útjában s ennek dokumentálására azonnal belépett a gömörmezei ifj. Tompa-szobor egyesület tagjai közé. A gyűlés végén br. Nyáry elnöki ifjúságnak, de a nagy lelkesedéssel a díszes állás betöltésére ismét felkértett. Végül egy több tagu helybeli bizottságot szerveztek, tisztán a központban lakó egyénekből, az egyesület ügyeinek vezetésére; e bizottságban vannak: Dr. Veres Samu, Törköly József, Institórisz Endre, Lőrinczy György, Lengyel Samu, Percz Samu, S. Szabó József, dr. Rárossy Gyula, dr. Kaloessay Béla és Fráter Samu.

Városunk egy kitüntetett szülöttje. Dapsy Vilmos es. és kir. vártüzér hadnagy, néhai hasonnevű nagy tekintélynek örvendett patriciusunk unokája, az örökényi tüzérgyakorlatok alatt — mint illetékes helyről értesülünk — általában, de különösen egy alkalommal mozgó ezélok ellen 8 ágyuval annyi bravúrral s oly szép sikerrel lött, hogy a parancsnokló kiváló dicsérettel halmozta el. Örömmel vesszük e hírt városunk egy szülöttjéről, ki a magyar névnek praktikus uton szerez tiszteletet s becsülést.

Halalozas. Vettük a következő gyászjelentést: „Polnis János, neje szül. Kniszpel Méta, Janka leányuk és Kniszpel Johanna szomorodott szívvel jelentik anyósa, anyjuk, illetve nagyanyja özv. Kniszpel Mórné született Gumprecht Julia asszonynak élte 76-ik évében, folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor, végegyengülésben történt gyászoz kimúltát. A boldogult hült tetemei folyó hó 27-én délután 5 órakor az ág. ev. hitv. egyház szertartásai szerint fognak örök nyugalomra tetetni. Béke poraira! Rimaszombat, 1892. évi augusztus hó 26-án.”

Erdőégés. Rimaszombat város erdőbirtoka ez évben ismeretlen tettesek által már harmad ízben károsult meg. A szabaddai erdőnek „Harapiu“ nevű erdőrészből e hó 25-én d. u. 2 órakor 20 kat. hold, 15 éves erdei fenyő ültetés és fiatalos tölgy legett. A gyakori tüzek okozója az erdőbirtokon keresztül-kasul vezető gyalogutak, melyeknek elzárása által lehetne talán e bajon segíteni.

Helyreigazítás. Lapunk mult heti számában tollhibából Hertsko „Bertalanné“ gyászoz halálát regisztráltuk, holott a melyen sujtott férj neve Hertsko Zsigmond. A Hertsko Bertalan ezéggel csak annyiban áll összeköttetésben, amennyiben e ezégnék helybeli üzletvezetője.

§ Az országos vásár m. hó 29-én jó időjárás mellett ugyan, de a szokottnál sokkal esékélyebb részvét mellett folyt le. Különösen feltűnően gyenge volt az áruforgalom, az állatvásár még élénkebb volt. Ennek képét a következőkben adjuk: Felhajtott: szarvasmarha 2214, ló 1720, juh 5593, sertés 546 darab. Igás, valamint tenyész és vágó marhák a következő áron vásároltattak: urasági igás ökör I. oszt. 380—395 f. II. oszt. 320—360 f. Kisbirtokosoknak való 220—340 f. páronként. Jobb fajta fejőstehenek 90—130 f. közepesek 60—90 f. darabonként. Vágómarhák az általános aszaly — legelő hiány — miatt soványok, darabonként 50—130 f. frtig vásároltattak. Hintós lovak 300—500 f. gazdasági hámos 100—300 f. paraszt ló 20—100 f. frtig darabonként. Erdélyi raezka birka 13 f. 50 kr., öreg ürü 8—12 f. frt, sovány ürü 7—10 f. frt, bárányok 7 f. frt páronként. Sertések árai magasán állanak, minek okát a dus makk termés képezi. Árak: egy éves süldök 24—32 f. frt, 1½ évesek 40—50 f. frt, 2 évesek 50—60 f. frt páronként. Hizott sertés kevés volt, vágószuly szerint métermázsánként 45—48 f. frt vásároltattak.

Öngyilkosság. Nagy zaj esőditette a népet m. hó 25-én délben a kispást tere, honnan egy eselédleány lélekszakadva futott s jelentette a járőrelőknek, hogy egy fiatal ember meglötte magát. A tere levő egyik esür előtt eszméletlenül feküdt Szuchy György 19 éves tót-pelsőcezi születésű eszmadia legény. Jobb halántékán egy kicsi lött sebből patakzott a vér, s mellette a földön volt hatlövétü új forgópisztolya, melyből egy löveg hiányzott. A lövés után nyomban megjelent orvosok már nem segíthettek, miután a golyó a koponyát átfurva az agyvelőbe hatolt, de esodálatos módon nem idézett elő rögtöni halált. A szerencsétlen fiatal embert haldokolva szállították a helybeli közkórházba, hol m. hó 26-án este — tehát másfél napi szenvedés után meghalt a nélkül, hogy tetének okára nézve bármily felvilágosítást adott volna. Temetése m. hó 28-án ment végbe nagy részvét mellett.

Gömör-Kishontmegye földrajza. Irta: Simkó Endre polg. isk. tanár. Midőn e felette szükséges hézagpótló művecske f. évi május hó végén megjelent, örömmel üdvözölték s részletesen ösmertették ezt a megyei lapok. Most, midőn az új tanévtől csak napok választanak el, felhívjuk a tanítószág figyelmét e könyvre, melyet a megye földrajzának módszeres, helyes tanításával senki sem nélkülözhet, mely egyrészt mintegy vezérfonalul szolgál a kezelőnek, másrészt tanulságos olvasmányt, igen hasznos ezélszerien használható tankönyvet képez a népiskola III-ik osztályu növendékei számára. Ára a nyolcz szöveg közzé nyomott térképpel ellátott könyvnek 20 kr., 23 kr. előleges beküldése mellett bérmentve veszik a megrendelők. A könyv bizányosa Rakottay Lajos Rimaszombatban, a megrendelések is ide küldendők. Különben a vidéki vásárokon is kapható e művecske.

A közbiztonság a vásár alkalmával nem hozott kiváló olyan meglepetéseket, melyek a rendőrség, illetve büntető bíróság beavatkozását tették volna szükségessé. De nem is volna vásár, ha lopás elő nem fordulna; így a tolvajok már-már veszélyeztetett renomeját mentette

meg egy furfangos falusi atyafi, ki a vásárlás színe alatt a legszebb kelméket mutattatta meg magának Soós Gyula divat kelmekereskedésében, s miután a legtetszhetőbb mintájú véget magának kiválasztotta, a nagy embersereglésben észrevétlenül állt vele odább, — egy barátságos „adjon Isten“ -nel fizetve meg. A tolvajt elesipni nem sikerült.

A kegyeletet sértő módon tanyázott a vásár első napjának délutánján egy részeg cigányesoport a helybeli református templom tövében. Ittak, mulattak s kedélyesen esókolództak. Az ilyen sértő senákra felhívjuk a rendőrség éberségét.

Köszönetnyilvánítás. Fogadják hálás köszönetemet mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, a kik forrón szeretett kedves nóm temetésén részt vettek és részvétökkel nagy fájdalommat enybiteni szivesek voltak. — Hálás tisztelettel Rakottay Danó.

× **Heksch Bertalannak** lapunk mai számában közzölt hirdetésére szivesen felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét.

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Eladó

egy zongora és egy garnitur salonbutor. Bővebb értesítést a kiadóhivatal ad.

Szülők figyelmébe!

Egy jó családból való gymnazista tanulót a közlő tanévre, teljes ellátásra elvállalna egy rimaszombati intelligens család.

Bővebb értesítés e lap szerkesztőségében szerezhető.

Az iskolai év kezdetén.

Van szerencsém a t. szülék, gyámok, a tanuló-ifjúság s általában a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy 6 év óta fennálló üzletemben **Jánosi-utca 18. szám (a főgymnasium szomszédágában)** mindennemű **író-, levél- és rajzpaper, továbbá író- és rajzeszközök** a legnagyobb választékban, s nagyban eszközölt bevásárlásaim következtében — **olcsóbban mint bárhol** — kaphatók.

Midőn a n. é. közönség eddigi szives jó indálatáért köszönetet mondok, magamat továbbra is szives pártfogásába ajánlva maradtam

Rimaszombat, 1892. augusztus 30-án

özv. Mindszenty Bertalanné.

Szülők figyelmébe!

Klenóczról egy tisztességes német család leánygyermekét óhajtaná **Rimaszombatba cserébe adni.**

Felvilágosítással szolgál **Füzesi Márton** likéri tanító.

Kereskedő tanuló.

Csenka Albert vegyeskereskedésében Nagy-Rőczen egy 13—14 éves ifju, ki legalább 2—3 gymnasiumi vagy polgári iskolát végzett, tanulóul felvétetik. — Értekezhetni a feltételekről ugyanott.

TISZTA VÉR

az egészség! 2—*

Titkos betegségek, kiütések, halvány-ság, általános fáradtság, gyengeség: mindezt eltűnik, ha a vér egészséges! Gyógymódunk alkalmazása mellett kezeskedünk a gyökeres gyógyulásról. Kérdezősködő levelekhez levélbélyeg csatolandó.

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre

HEKSCH BERTALAN,

csemege-, fűszer- és lisztkereskedése

Rimaszombat, Főtér 25. sz. (16th József iparbanki pénztáros ur házában).

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy nagybátyám. **Weisz Károly** ur üzletéből kiléptem, s helyben a Főtér 25-ik sz. a. — **Tóth József** iparbanki pénztáros ur házában — egy minden tekintetben jól felszerelt

csemege-, fűszer- és lisztkereskedést

nyitottam. — Miután a kereskedelem ezen ágában nagybátyám üzletében való 20 évi működésem alatt lehető legalaposabb jártasságot szereztem: ez a kedvező körülmény is remélni engedi, hogy a nagyérdemű közönség, — melynek jóindulatát a jutányos árak mellett való pontos és lelkiismeretes kiszolgálát által is teljes mértékben kiérdemelni föigyekezetem lesz, — becses pártfogásában részesitend.

A n. é. közönség szives támogatását és pártfogását kérve, maradtam

Rimaszombat, 1892. augusztus 24-én.

Teljes tisztelettel

HEKSCH BERTALAN.

2—3

Hirdetmény.

Szendrő, Rudobánya, Felső-Telekes, Szőlős-Ardó szomszédos községekben az uradalmi erdőkben mintegy 3000 holdon bőven megtermett

tölgymakk és gubics

egészben vagy részletekben **folyó év szeptember 4-én d. u. 3 órakor Szendrőn** (Borsodmegye) tartandó árverésen el fog adatni. 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok az árverés kezdetéig fogadtatnak el s annak befejeztéig fognak felbontatni.

Kiss Gusztáv,
uradalmi kasznár Szendrőn.

2—2

A t. szülők figyelmébe!

Az iskola-idény beállta alkalmából van szerencsém a m. t. közönségnek becses tudására hozni, hogy helybeli

könyv-, papir- író- és rajz-kereskedésben

az összes iskolákban használt tankönyvek a legújabb kiadásokban s a legjutányosabban mindig kaphatók.

Kedvező, tömeges bevásárlásaim azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy az összes iskolai író- és rajzszerkeket, az előirt minőségben, bárkinél olcsóbban adhatom. Más iskolai és irodai felszerelési tárgyak is nálam a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Rimaszombat, 1892. augusztus havában

kiváló tisztelettel

Kármán S.

könyvkereskedése.

1-2

Eladó zongora.

Egy jó karban levő zongora jutányos áron eladó. Hol? — Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

A néhai **Kerepessy István** és **Márton** hagyatéki vagyonához tartozó Lekenye, Csóltó Pelsűez-Ardó, Hosszúszó községek, valamint a Teresztenye és Kis-Csóltó puszták határaitban levő erdők ez idei

tölgy- és mocsármakk

termése **Tornallyán, 1392-ik évi szeptember hó 4-ik napján** délelőtt 10 órakor a nagyvendéglő termében nyilvános árverés útján el fog adatni

Venni szándékozók a szerződési feltételeket alólirott nál addig is megtekinthetik.

Tornallyay Árpád,
zárgondnok.

Hirdetmény.

4015. sz. — A rimaszombati kir. törvsvék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Vékey László, Zoltán** és **Jolán** önkéntes árverési ügyében a rimaszombati kir. törvsvék területén levő Mehére községben fekvő a melhérei 82. sz. tkjben foglalt 888/b 889/b 1890/b hrszból Vékey László, Zoltán, kk. Vékey Jolán és Kovács Miklóst illető fele részre 649 frt, a melhérei 115. sz. tkjben foglalt Vékey László, Zoltán, kk. Vékey Julianna, Jolán és Kovács Miklós nevére álló 1/8 részbeni zálogos 873/b 901/b 903/c hrszámokra az árverést 831 frtban ezen megállapított kikiáltási árnál elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi október hó 25-ik napján** délelőtt 10 órakor Mehére községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 64 frt 90 krt és 83 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881: évi LX-ik törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött. kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törvényezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi július hó 8-án.

A rimaszombati kir. törvsvék, mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. tszéki bíró.

ESKÓR

(epilepsia)

1-2

visszaesés nélkül gyógyítható. Ezer és ezer bizonyítvány tanúsítja a tudomány ezen bámulatos diadalát. A betegségről szóló kimerítő leírások, levélbélyegpek kapesán a következő címre intézendők:

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre.

M a k k - á r v e r é s !

Helyreigazítás!

A báró **Vay Dénesné** urnó ő Méltósága tulajdonát képező derenesényi és szilistyei erdő jelentékeny mennyiségű idei makktermésének elárverezése a „Gömör“ cz. lapban tévesen lett szeptember 8-ára téve, mert ezen árverés alólirott ügyvédi irodájában Rimaszombatban

1892. szeptember 3-án délután 3 órakor

fog mindenestre megtartatni, mely alkalomra a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívattak.

Rimaszombat, 1892. augusztus 30-án.

Molnár József,
ügyvéd.

M a k k - á r v e r é s !

RAKOTTYAY TESTVÉREK

papir- és könyvkereskedése, könyvkötészet

Rimaszombat, Fő-tér 4. sz. (Soós Mihályné-féle házban.)

Üzletmegnyitás.

Alólirottak tisztelettel tudatják a nagyérdemű közönséggel, hogy folyó évi **augusztus hó 28-án** a Főtéren özv. Soós Mihály házában (a városháza mellett) egy minden igényeket kielégítő **papir- és könyvkereskedést**, valamint **könyvkötészetet** nyitunk. Ajánljuk a különféle tudomány s-, szépirodalmi-, vallásos-, ima-, iskolai-, író és üzleti könyveinken kívül a nagyválasztéku író-, levél- és rajzpapirjainkat; nemkülönbén író- és rajzszekőzeinket; valamint különféle díszműruinkat, u. m. albumok, emlékkönyvek, író-mappák, tintatartók stb. stb. a legjutányosabb árak mellett.

Gymnásiumi, polgári és népiskolai tankönyvek szintén kaphatók és ezeknek bekötése gyorsan és jutányosan eszközöltetik.

Ugyanitt Simkó Endre szerzőtől megjelent „Gömör-Kishontmegye Földrajza“ **20 kr.** és az **uj italméresi törvény 40 kron kapható.**

Uj vállalatunkhoz a n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk Rimaszombat, 1892. augusztus 24-én kiváló tisztelettel.

1-2

RAKOTTYAI TESTVÉREK.

Versenyárgyalási hirdetmény.

586. sz. — A gömörvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal területén levő Budapest-váz-kassai és a Rozsnyó-lőse-száneczi állami közutakon 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898. években eszközöndő kavicsszállítás biztosítása végett a folyó **1892. évi október hó 7-én** a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhívattak ennélfogva a vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalának igazgatójához, vagy a fentnevezett államépítészeti hivatalhoz czimezve legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtt 10 órájáig nyújtsák be; a később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékán a czimezen felül világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvethető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter ur ő-nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kített kömintától eltérő könyvet kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni s egyuttal a felosztási kimutatás 7. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a kereskedelemügyi miniszter ur ő-nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kített mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyaghoz kell tartoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mind-

egyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami közuti vonatra külön ajánlat nyújtandó be. Megjegyeztetik továbbá, hogy a nagyméltóságn kereskedelemügyi m. kir. miniszteriummal f. év 26688. sz. a. kelt rendelete alapján a rozsnyó-lőse-száneczi állami közut 5-14 kilométer szakaszába vonatkozólag ugy a 2-vel jelölt salakkavicsra, valamint az 1-gyel jelölt mész-kavicsra külön ajánlat nyújtandó be.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kített mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitémnie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kinevezést azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi miniszter ur ő-nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és köminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvethetők, illetve megtekinthetők.

Kelt Rimaszombatban, 1892. év augusztus hó 22-én.
Juraskó Jakab, kir. főmérnök.

Makk eladás.

A méltóságos báró **Luzénszky Henrik** ur tulajdonát képező **rendkívül dus makk termés**

(Balincz, Jelene és Törék: 1000 kat hold; Haraszt, Mastinecz és Perena 500 kat. hold) szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal **0 s g y á n b a n** (Gömör-megye.) Posta helyben.

A „Gömörmegyei általános tanító-egyesület közgyűlése.

Múlt hó 23. és 24-ik napjain tartotta a gömörmegyei általános tanító-egyesület XIX-ik közgyűlést Jolsván. Ez volt a gyűléskés gőcpontja, hová 23-án délutáni három és hat óra között kocsikocsik után érkezett, hozva a tanügyért lelkesedő harcosokat és harcosnőket. — A különben esendes városka szokatlanul élénk színt öltött; az utcák tarkállottak a sétáló s élénken beszélgető csoportoktól. A helyi rendező bizottság tagjai is sürögtek-forogtak; fogadták s elszállították az érkező vendégeket.

Előértekezlet.

A legszívesebben s magyaros vendégszeretettel fogadott tanítók délután 6 órakor a városháza tanácstermébe siettek, hol a másnapi közgyűlés tárgyait, sorrendjét vették megbeszélési alapul. Törköly József elnök megnyitotta beszédjében melegen üdvözölte Jolsva városát, annak érdemes képviselőjét: Bazilidesz Gusztáv polgármestert, köszönetet mondott a szíves meghívásért, vendégszeretetért, melyben az egyesület összes tagjait fogadták. Bazilidesz Gusztáv válaszában kifejté, hogy a tanítóegyesület Jolsva legkedvesebb s legbeesesebb vendégeinek tekinti most, s tekinteni fogja a jövőben is, épen azért úgy a város, mint a helyi rendező bizottság mindent elkövetett a méltó fogadtatáshoz, fényes sikert s áldásos munkásságot kívánva az egyesületnek, a város nevében üdvözli a kedves vendégeket.

Megbeszélés alá vétetvén a közgyűlés tárgysorozata, a következő című tétel: indítvány egy „Gömörmegyei tanító-egyesületi közlöny” kiadás tárgyában, a mennyiben az előadó Nagy Lajos sajtó-gömöri polgári iskolai tanár nem jelenhetett meg, helyettes előadásra vállalkozó nem akadt. — napi rendről levétetett. A tárgysorozat többi pontjait az előértekezlet meghagyta. A lap-referensek s bizottságok kijelölése illetve megalakulása után az előértekezlet Törköly elnököt s Bazilidesz polgármestert éltetve, elszlott.

A műkedvelői színelőadás.

Hogy a messze vidékről befáradott tanítóegyesület estéjén is kellemesen tölthesse, a rendezőség Jolsva város művészetért lelkesedő női s férfiai közreműködésével a megyei tanítói segélyalap, az Eötvös- és árvaházi-alap javára műkedvelői előadást a „Korona” vendéglő termében tartott. Színpad került Berzák Árpád három felvonásos vigjátéka: „A házastitók” következő szereposztással: Nagylakyné Klára *Bazilidesz Anna*, Laura unokahuga *Illés Hedvig*, özv. Elekesné Borecs, *Illés Valéria*, Ambró Endre törvényszéki ülnök *Rudnay A.*, dr. Kotta Gábor *Csernok L.*, Teréz neje, szül. Nagylakyné *Bakó Juliska*, Mácsik *Nézi dr. Szabó E.*, Kákáné *Rémengy Edéné*, Csománé *Jurin Eugénia*, Vilma, Kákáré leánya *Csernok Anna*, Gizella, Csománé leánya *Rudnay Gizella*, Földművelésügyi Kaczor, Köttyögi földbírtokosok *Majros G.*, *Érsék A.*, pénzér *Czirbesz Pál*, szobaleány *Bazilidesz Ilonka*. A terem zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel, az óriási hőség dacára a legnagyobb figyelemmel kísérte a műkedvelők játékát, kik mindannyian derekasan megállták helyüket; oly routinnal játszottak, hogy valóságos műélvezetet nyújtottak hallgatóiknak. A darab közben előforduló zongorajátékkal *Illés Hedvig* kisasszony méltán érdemelte ki a lelkes éljeneket. Különben a tapsokból, éljenekből és szebbnél szebb virágcsokrokból minden szereplő méltán vehette ki a maga részét. Az est bevételé 170—180 forint volt.

A táncmulatság.

A színelőadás bevégezése után a tüzes vérű fiatalság s az ügyes rendezőség a nézőteret táncsteremmé varázsolta át. Hullámzott a nagy közönség, csakhamar zsúfolásig megtelt a terem, az előteremben, mellékszobákban, folyosókon is alig lehetett járni. Kezdetét vette a tánc, az igazi magyaros jó kedvű csak a tikkasztó hőség volt nagyobb; de ez nem akadályozta a jó kedvű fiataltságot

T Á R C Z A.

Makaes műzsák.

(Ujabb fiaszó a királyhimnusz pályázattal.)

Mióta Haydn, a híres zeneszerző, a hanglétrának azt a bizonyos harminczkét fokát a zenészek egyik-másik táborának az állítása szerint kell inspirációval, de aspirációval nélkül végig eszta-masztá a földig érő hajlongásnak, meg a köntös-szögélyeseknek a motívumai-ból a legemélygősebb német himnusz, a Gotterhaltét összekalapálta: nálunk Magyarországon is akadt egy-egy zongoramajster, akit a lojalitás poézis szele meg-megkörnyékezett s ugynevezett „királyhimnusz” zengésére sarkalt. Minthogy azonban a jó klavirspielerek inkább aspirációkkal, mint inspirációval dolgoztak, a magyar nemzet királyhimnuszát egyiküknek sem sikerült megkomponálni.

A nemzeti öntudat fokozatos ébredésével egyre impozansabb formában nyilatkozott meg a magyar nép gyűlölete az osztrák néphimnusszal szemben, mint a melyre a bakóhimnusz elnevezés illenék a legjobban. Nem említe azt, hogy a muszkavezetők 1849-ben ezzel a himnusszal fogadták a hazánkba özönlő orosz haderőt, s hogy az oláhok e himnusz ordítózása mellett rendezték a zalathnai vérfürdőt, méltóvá teszi e névre ezt a zene-művet az az egyetlenegy körülmény is, hogy az aradi Golgothán, a tizenhárom vértanu kivégzése alkalmával, hivatalból szerepelt a műsoron s ezzel örökre száműzte magát minden magyar ember szívéből.

Azok, akik azt hiszik, hogy a költészet istennőjét is lehet egy pár száz aranyal kommandozni, föltették magukban, hogy a mindinkább kiszoruló Gotterhalte helyett új himnuszról gondoskodnak. Olyanról, a melyhez semmitéle átok, szenny és gyűlölet emléke nem tapad, s a melyet így a loyális magyar nemzet szívesen akceptálhat majd. Pályázatot hirdettek hát, nem egyet, s illetékes sajtónk újságra fejtette a magyar királyhimnusz „kel lékeit”.

abban, hogy a csárdásokat háromszor is meg ne „hogy volt!” ozza. A mulatságnak csakis a pitymalat vetett végett. Kik voltak jelen a mulatságon? Teljes névsorral nem szolgálhatok, hiányosat közölni nem akarok, de annyit tudok, hogy a kik ott voltak, azok egytől-egyig a legbájosabb jelenségek közé tartoznak. (Valahogy a férfiak ne vegyék magukra!)

A kiállítás.

Egy nemzeti zászló fuvalmi szárnyakon lengedezve hívogatta az érdeklődőket a tanszerkiállításra. A kiállítás hat szoba területét vette igénybe, a jolsvai összes iskolák, a dobsinai polgári leány, a rozsnói ág. hitv. felső leány népiskola, a nagyrozei polgári és közép kereskedelmi iskolák, nemkülönb Jurin Samu gyümölcskiállítás, Borza Pál számtani szemléltető eszközei, Kraft József magán-növendékeknek dolgozatai s a chisnyóvízi iskola tárgyai, végül Hoffmann Miksa jolsvai ézég pokróczszőnyegek méltó feltűnést keltek. A különféle tanszereken kívül esinos írás s számfüzeteket, rajzokat, ipari productumokat, festett porcellán edényeket, szép színű s izléses pokróczszőnyegek, jeles minőségű s jóízű gyümölcsöket, számtalan szebbnél-szebb kézimunkákat stb. stb. láthatott a látogató. A esinos kiállítás nagyban emelte a rendező-bizottság érdemét s a közgyűlés sikerét.

A közgyűlés.

Augusztus hó 24-én reggel 9 órakor vette kezdetét a közgyűlés az ág. hitv. ev. templomban. A himnusz elénekzése után Törköly József elnök szépen sikerült s eszme gazdag beszédben testvéries együttartásra buzdítva az egyesület tagjait, üdvözölve újból Jolsva várost, megnyitja a gyűlést. Ezután Groó Vilmos kir. tanácsos s tanfelügyelő mondott emelkedett hangon, igen benső érzéstől áthatott buzdító beszédet s megköszönte tiszteletbeli taggá történt megválasztását. Igérte, hogy mint eddig, úgy ezután is töle telhető módon iparkodik a tanügyet s annak harciosa, a tanítók helyzetét előbbre vinni, mert, első sorban ő maga is tanítónak érzi magát stb. stb. Beszéde mély hatást tett a jelenlévőkre, lelkes éljenzések követték azt. Ugyanesak id. Nagy Lajos, Borbély Lajos vezérigazgató, Szathmáry György m. niszteri tanácsos köszönetet mondanak tiszteletbeli tagokká való választásukért. Majd Czikora István egyleti főjegyző olvassa fel a választmány évi jelentését, melyet a közgyűlés helyeslő jóváhagyással vesz tudomásul. A pénztáros Wagensommer János jelentéséből a következőket jegyezzük fel: A múlt évi bevétel 479 forint 94 kr., kiadás 461 forint 49 kr. Az egyleti vagyon a hátralékosokon kívül 779 forint 77 kr. Az árvaházi alap 641 forint 87 kr. Az Eötvös-alap 143-68 kr. A segélyalap 394 forint 3 kr.

Az egyesület könyvtára Nagy Zoltán jelentése szerint 382 kötet művet tartalmaz. A könyvtár ezután a központban fog kezeltetni az olvasó vidéki tagok az egyes műveket portóterhesen kapják, s portómentesen küldik vissza. Ezután sorrendre került a „Gömörmegyei tanítók segélyegye ülete” alapszabály tervezete. Előadó Törköly József. Mivel a tagok e szabálytervezetet még nem ismerik elég jól, határozatot, hogy az könyvmassék minden egyesületi tagnak tanulmányozás végett elküldessék és a jövő évi közgyűlés tárgysorozatának egyik pontját képezze.

Ezután ifj. Járossy Endre az „Ügyrendek revíziójáról” tesz jelentést Az ügyrendek beható s hosszas tárgyalás után elfogadtattak. Simkó Endre és Czikora István vitatetelei az idő előrehaladottságánál fogva, mivel azok különben is kinyomattak s minden egyesületi tagnak előzetes tanulmányul kiküldettek, napirendről levétettek. Ezután a bizottsági jelentések, a jövő évi költségvetés, a pályatétel kitézése, indítványok vétettek tárgyalás alá. A gyűlés 3/2 órakor a „Szózat” elnevelésével végződött. A ki figyelemmel kísérte a gyűlés menetét, meggyőződhet arról, hogy tanítótestületre Gömörmegye büské lehet. Tapintatos vezetés, higgadt tárgyalás, a dolog lényege feletti tanulságos eszmeeserek valóságos parlamentális fényt s jellegét kölcsönöztek annak.

Nemsokára egymásután lejártak a pályázatok, de mindannyi meddő maradt. Pedig — a díjért-e, vagy a koronánál remélt feltűnésért? — annyi volt a pályázó, hogy a beérkezett művek czimeinek felsorolása is megtöltött egy pár hasábot. Azok között, akik szövegírásra találtak vállalkozni, alaposan blamirozta magát egy rossz verssel Koszorus Jókaink is. Az ő himnuszáról tudniillik nem volt nehéz kisérti, hogy a Gotterhalté ritmusa szerint s annak hatása alatt született. Így jártunk a királyhimnuszának a zenei részére hirdetett pályázatokkal is. Az országos dalárszövetség pályázatának az eredményét, százötvenkilenc pályamű közül a három legjobbát éppen most mutatták be a budapesti országos dalversenyen általános visszatetszés mellett. A három közül tudniillik egy sem ulti meg a mértéket.

Királyhimnusz irni nehéz dolog. Egyik kiváló esztetikusként, akinek van humora s a politikához is konyit valamelyest, a zenszerzőnek nemesak azzal kell számot vetni, hogy szerzeménye ünnepies, komoly, lendületes, szóval a hangulat emelésére alkalmas darab legyen, hanem tekintettel kell lennie az uralkodók természetére is, amely legtöbbször megegyezik abban, hogy a meglepetéseket rossz néven veszik, mert ijedősek. Egy mintaszerű, igazán lojalis himnusz nem kezdődhetik zajosabb akkorddal, a melyben esetleg a dobnak meg a harsonának szerep juthatna, mert az ünneplé fejedelem ösztönszerűleg összerenzenne. A hanglétrán a szerzőnek bizonyos fokot tulmenni, tehát a magasabb régiókba esapni nem szabad, ha szerénytelen lenni nem akar. Az egyes hangok között a nagyobb távolság bizonyos öntudatosság és bátorságot fejez ki, ami a szem előtt tartandó majestással szemben vakmerőség vagy inzultus számba is mehet. S ezeket még mindig nincs kimerítve azoknak a mellékleteknek a tárháza, a melyek a királyhimnusz írásnál figyelembe jönnek.

Egyfelől ez a sok mellékletet az oka annak, hogy az igazán hivatott műzsák idegenkednek a királyhimnuszról s a pályát a versenyen csupa kétesbecsű pá-

A közebed.

A esinos fürdő kertben volt a közebed, melyhez a habzó sört s a gyöngyöző bort Jolsva város szolgáltatva szíves vendéglátása jelöl. A számos tőzstok közül fel-említjük a következőket: Törköly József elnök a legelső magyar emberért a királyért, Csizy Béla a megye büszkeségeért, a tanítók igaz barátjaért, a tanfelügyelőért, Terray Béla a tanítóért, Groó Vilmos a tanügyet pártoló lelkesekért Balthazárért, Nagy Lajos a főjegyzőért, majd Terrayért stb. stb., Röczey István az elnökért, Simkó Endre a rendező bizottságért, Kathona Géza a műkedvelőkért s a jelenlévő hölgyekért, Szombathly a magyar eszméért stb. stb. emeltek poharat. A kifogástalan jó ebéd végeztével csoportonként a Vashegyre, Chisnyóvízre, Cseresznyésbe, a Romokra történtek kirándulások; honnan a szélrózsa minden irányba felé oszlottak szét, siettek otthonukba az egyesület tagjai. —6.

Törvényszéki esarnok.

A rimaszombati kir. törvényszék mint büntető bíróságnál e hét folyamán tárgyalás alá a következő fenytő ügyek kerülnek:

Augusztus hó 31-ik napján:

1. Csalárd bukás büntetével vádolt Gescheit Jakab elleni végtárgyalás.
2. Vétkes bukással terhelt Kiss Sámuel ellen folyamatban levő fenytő ügy.
3. Halált okozott súlyos testi sértéssel vádolt Krajnák József elleni ügyben III. bírósági ítélet hirdetés.
4. Lopással terhelt Virók András elleni ügyben hozott II. bírósági ítélet hirdetés.

Szeptember hó 1-ső napján.

1. Ingó vagyon rongálásával vádolt Herenmer Mihály és társai ügyében végtárgyalás.
2. Súlyos testi sértés büntetével vádolt Forgács István és társai elleni ügyben folytatolagos végtárgyalás.

× **Halálos végű verekedés.** Múlt hó vége felé a drabszkói koresma felé haladt több tagból álló favágó kompánia. Megszomjazván pedig a társaság, betértek egy kis itókára a koresmába. Drugda János miklósfalvi lakos azonban kint maradt, s a koresma közelében lefeküdt aludni. Odabent eközben annyira vígan folyt a poharzás, hogy alaposan benyalkalva, a díszes kompánia tagjai összeveztek valami felett, s a koresma elé menve Rabcsán Antal drabszkói lakos Drugda Mártont püfölni kezdte. Ez megérezve a veszedelmet, bátyjára Drugda Jánosra, ki a közelben aludt, — kiáltott segítségért. Az álmából felriadt testvér látva, hogy öcsését bántalmazák, s már nagy veszedelemben fogor, nekirentott baltájával a bántalmazónak, s az éles szerszám fokával úgy tarkón vágta, hogy Rabcsán nyomban összeesett, s kapott sebében harmadnapra meghalt. Drugda Jánost a esendőség vette pártfogásába s bekísérte a rimaszombati fogházba, az ügyben pedig a nyomozást kellő erélyvel megindították. A vizsgálatot Benkovics Pál kir. törvényszéki jegyző vezeti.

Felhívás.

A budapesti királyi magyar tudomány-egyetem és József-műegyetem kebelében fennálló „Gömörmegyei egyetemi ifjusági kör” alólirt szünidei elnöksége tisztelettel felkéri mindazon gömörmegyei illetőségű ifjakat, kik tanulmányaikat most és a jövőben a budapesti királyi tudomány-egyetemen, illetve a József-műegyetemen folytatják, hogy a hazafias és közművelődési célekből alakult fentnevezett ifjusági kört belépésükkel anyagilag és erkölcsileg támogattatva szíveskedjenek.

A kör ez évi alakuló közgyűléseinek határnapja f. évi szeptember hó folyamán az egyetemi körök hirdetési tábláján köztudomásra fog hozatni.

Rimaszombat, 1892. augusztus 31-én.

Hafafias tisztelettel	
Nagy Elemér, szünidei jegyző.	Gaál Gusztáv, szünidei elnök.

lyázók foglalják el, minden számbavehető siker nélkül. Másfelől a királyhimnusz-pályázatok meddőségében sok része van a kornak is, meg az igazi költészet természetének is.

Korunkról egyáltalában nem lehet azt mondani, hogy valami lojalis volna. Az emberiség amióta él és küzd, annyi bűnét, árnyát s egyéb erényszámba nem vehető tulajdonságát tapasztalta már a különféle koroknak, hogy egy kevés műveltséggel s a naivság bizonyos fokán alul absolute nem lelkesül a koronákért. Az igazi költészet pedig, amely szintén a korszellem hatása alatt ül, sőt rendszeren a korszellem apostola szokott lenni, hivatalosan alulnak érzi élő embereknek csupán azért tünjenezni szép hegedűszóban, mert azok esetleg koronát viselnek. S valóban, ha az ember elgondolja, okvetlen rájön, hogy ez egymagában legföbblebb a Marullusok füzta-spiját szólaltathatja meg, az igazi lant hurját rezgésbe hozni nem igen alkalmas.

Kossuth-nótára senki sem hirdetett soha pályázatot s mégis termett ilyen nagyon sok és szebbnél-szebb. Szívöl fakadt és szívét ér valamennyi, mert ennek a koronátlan élő embernek a küzdelmei, aspirációi, szenvedései a magyar nemzet küzdelmeivel, aspirációival, szenvedéseivel azonosak, s ezeknek a küzdelmeknek, aspirációknak, szenvedéseknek a motívumai a legbeesesebb zenei költeményekre szolgáltatnak anyagot. De micsoda motívumokat dolgozhat föl korunkban a királyhimnusz-író?

Annak a királynak, aki a műzsák rokonszenyén számot kíván tartani, nagyobbak kell lennie a tuczat-fejedelmeknél, ha másban nem, abban, hogy nemzete örömeiben, bujában és törekvéseiben inkább osztozzék, mint a többiek. Ez az, ami még nálunk is megtörheti a hivatott műzsák makaességát, s meghozhatja azt az örömet a nemzetnek, hogy nemesak Kossuth nevenapját ünneplheti meg a költészet közreműködésével, hanem a király születésnapját is.

Vármegyei újdonságok.

Uj püspök. Lapunkban közelébb emlékeztünk meg Szekeres János roznói prépost kanonoknak cz. püspök-ké történt kinevezetéséről. A hivatalos lap aug. 30-iki számában erről a következő királyi kéziratot közli:

„Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére: Szekeres János roznói székesegyházi nagyprépostot, címzetes apátot és székesegyházi főesperest, serbiai választott püspökké kinevezem.

Kelt Ischlben, 1892. évi július hó 23-án.

Ferencz József, s. k.

Gróf Csiky Albin, s. k.

Kinevezések. A vallás és közoktatási magyar kir. miniszter a Dobsinán szervezett állami polgári fiúiskolához igazgatóul Rőczy István, a nagyrozei polg. iskola eddigi igazgatóját, tanároknál Grósz Frigyes, fogarasi polg. isk. tanárt és Szigyártó Albert okleveles rajztanárjelöltet nevezte ki s a nagyrozei polgári iskola igazgatói teendőket teljesítésével ideiglenesen Perjessy László tanárt, lapunk munkatársát bízta meg. A kinevezettek, mint értesülünk, állomásaikat már el is foglalták.

Esküvő. Okolicsányi Lajos Coburg hercegi főerőds Závadkáról mult héten esküdtött örök hűséget Kalebrenner Irén kisasszonynak, dr. Kalebrenner Hugó hercegi s megyei tiszteletbeli főorvos kedves és művelt leányának Helpán.

Ispánvezetés. A magyarosodás ügye örvedetesen halad. Honcsey Ödön újasári ág. evang. lelkész, az ügynek buzgó apostola, a magyarosodás előmozdításán elismerésre méltó buzgalommal fáradozik. Immár évenként négyszer magyar isteni tisztelet is tartatik, a lakosság általános részvételével. E tényt annyival örömeztőbb regisztráljuk, mert a közelmúlt években ez irányban edeskevés történt.

Előléptetés. Marikovszky Gézá, néhai jelesünk Dr. Marikovszky Gusztáv fiát, ki mintegy tíz év óta a Coburg hercegi uradalom központi kormányzásánál Bécsben viselt hivatalát, Szász-Coburg-Gothai Filöp herceg kinevezte a balogvári uradalomba számtartóvá. Ez előléptetésnek — eltekintve attól, hogy egy munkás életpályának jól megérdemelt jutalma — azért is örülünk, mert a fiatal hercegi tisztelet megvénk társadalmá egy rokonszenves, szeretetreméltó egyéniséget fog már a legközelebbi időben nyerni, vagyis jobban mondva — visszanyerni.

Műkedvelői előadások Rozsnynon. Az általunk jelzett műkedvelői színelőadás Rozsnynon folyó hó 21 én minden tekintetben fényesen sikerült. Szigeti József jeles társadalmi színműve: a „Rang és mód“ kitűnő szereposztással, gondos előadásban került színre, s kivált a közreműködő hölgyek: Alexy Anna, Pazár Erzsike, Szekeres Margit és Szójka Emma minden tekintetben jeles alakításukkal valódi műveltségben részesítették a nagyszámmal megjelent intelligens közönséget. A férfi szereplők, u. m. Kovács Andor és Miklós, ifj. Fábry Károly, Komoróczy Miklós, Markó István, Medgyesy Géza, Szójka Sándor, Hauer Lajos és Pazár Miklós szintén valamennyien helyes feljeggyással és ügyesen játszottak, méltán megérdemelvén a ki-kitűnő tapsvihart. Az előadás a tiszakerületi ág. evang. rozsnói felsőbb leányiskola javára 110 fítot jövedelmezett. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a legközelebbi műkedvelői előadás ugyancsak az említett jótékonyzélra szeptember hó első napjaiban fog megtartatni, mely alkalommal Csiky Gergelynek „A nagymama“ című kitűnő vígjátéka kerül színre. A női szerepeket Czékus Gizella, Kovács Margit, Markó Jolán, Fábri Nelli, Alexy Anna, Benedity Szerén, Mojses Ilonka, Scholtz Ella és Margit, Pasteiner Margit, Kiss Ilona, Polacsok Margit, Szójka Emma és Maszny Jolán játszik, — míg a férfi szerepeket Kovács Miklós és Andor, Medgyesy Géza, Fábry Károly, Szobonya Lajos és Pazár Miklós vállalják el. A rendezés Kalmár Imre szakavatott kezében van. — Ugy ezen, mint az eddig végbement előadások érdeméből az oroszánrészt Alexy Albert, Schlosser Albert, Terray Gyula és Szmik Gábor urakat illeti.

Iskola felavatás Putnokon. Örökre emlékeztetes napja marad a putnoki autonóm orth. izr. hitközségnek augusztus 28-ka. E napon adta át a közhasználatnak díszes új iskolaépületét, melyek az imaház mellett levő, mintegy négy katasztrális hold területen, három nagy, a kor kívánalmainak megfelelő tantermet, három kényelmes tanítói lakást, nagy kerti helyiségeket s két bérházat foglalnak magukban. Hogy a putnoki izr. hitközség oly díszes esernokot emelhetett a nevelésügynek, az első sorban megvénk kiváló és nagyérdemű kir. tanfelügyelője ugos Groó Vilmos, azután pedig a hitközség derék elnöke Róth Herman ur érdeme. Ők lelkesedtek, lelkesítettek, fáradtak és nem eszűgdedtek, s most készen áll a vallásos és hazafias nevelés fölavatott hajléka. Az ünnepély d. u. 2 órákor kezdődött hébernyelvű alkalmi zsoltár éneklésével. Ezután a hitközség elnöke adta elő az iskola építés történetét, megemlékezvén mindazokról, kik abban közreműködtek. Beszéde folyama alatt lehullott a lepel, szűnni nem akaró éljenzések között kir. tanfelügyelőnk életnagyságu díszes mellképéről, melyet az egyház épen ez alkalomra festetett meg, kifejezni akarván az által is elismerését, köszönetét és halálját. Mély részvétet adott továbbá kifejezést azon szomorú tudósítás telett, hogy épen jelen tiszteletünk tárgya, Groó Vilmos ur betegsége miatt az ünnepélyre el nem jöhetett. — Majd Hoffmann hitközségi jegyző üdvözölte az egybegyűlt helybeli és vidéki nagyszámu közönséget, átadván a szót a kir. tanfelügyelő távirati uton megbízott helyettese Kálniczky Endre urnak, ki a töle megszokott ékesszólással adta át rendeltetésének s avatta fel e hajlékokat a tudomány, a vallásosság, a testvéri szeretet és hazafiság esernokává. Hauer tornallyai küldött üdvözölte ezután a testvér-egyházat a haladás útján; majd Klein putnoki tanító vette át a szót s ígerte, hogy abban az intézetben az igaz vallásosságot, a tiszta, igaz tudományi és hazafiságot fogják a növendékek lelkebe oltani. — Végül Hoffmann hitközségi jegyző mondott köszönetet a jelen volt helybeli és vidéki közönségnek s az ünnepély a király, a miniszterium, a kir. tanfelügyelő éltetésével véget ért. Ezután a vendégek csoportokra oszolva, megtekintették a díszes tantermet, tanítói lakásokat, udvart és kerteket, s azzal az óhajással távoztak, hogy az Isten áldása legyen e esernokon, legyen az az igaz vallásosság, szeretet és tiszta hazafiság kiapadhatatlan forrása. Isten áldása legyen a hitközség nagyjain

és kicsinyjein, Isten áldása legyen a tanítókon és munkájukon, hogy az egyház és haza javára derék fiatalokat és leányokat neveljenek.

Kinevezés. Ajnáskői postamesterré — mint értesülünk — a budapesti postai igazgatóság özv. Osváth Istvánné sz. Nagy Erzsikét nevezte ki. — A tragikus véget ért volt simonij lelkésznek néhai Osváth Istvánnak derék fiatal özvegyét, kit a vasutintézmény egy maig sem jövátett mulasztása fosztott meg munkás férjétől ezelőtt 3 évvel.

Balesetek. Balogon mult hó 25-én Tóth Katona István földmívelő a cséplőgépet olyan ügyetlenül olajozta, hogy a gép jobb kezét odakapta s két ujját elszakította. — Lassan József harkácsi földmives pedig mult hó 27-én a szécskavágóval járt pórul Munkaközben ugyanis véletlenül a kés alá került balkarja s kezét a töben teljesen elvágta s a balkarját összehúzta. Mindkét sérültet beszállították a megyei közkórházba, hol utóbbinak karját amputálni kellett.

A Rozsnó egyházmegyei kath. tanító-egyesület tegnap tartotta tízedik rendes közgyűlését Rimaszécsen, melyen a négy vármegyerő terjedő egyházmegyéből mintegy 100 tanító jelent meg. A szokásos jelentéseken kívül melyekről következő számunkban hozunk részletes értesítést, a következő paedagógiai kérdések tárgyalattak: a) Miként kell a gyermekeknek a gondolkodás és itélőtehetséget felébreszteni és fejleszteni? b) Mintaleczke a méter-mérték módszeres tanításáról. c) Mit tehet a tanító társadalmi állásának és tekintélyének emelésére.

Agyonsújtott a villám Klenéczon mult hó 26-án egy fiatal házaspárt, kik a közel levő tanyán egy csűrben kerestek menedéket a közelgő vihar elől. Benczo Mihály, fiatal 17 éves felesége piciny gyermekükkel együtt mit sem sejtve lenyugodtak a csűrben, melyben két ökör is volt. A cikázó villám belesapott az épületbe, agyonsújtotta a bennlévő embereket és ökröket, s a csűr csakhamar lángba borult és porig égett. Másnap megtalálták a szerencsétlenül járt emberek tetemének teljesen elszűkösödött részét, melyek a felismerhetetlenségig el voltak torzulva. Az ökröknek csak a szarva került elő. A megtalált részeket két koporsóba helyezték s mult hó 27-én a lakosság nagy részvételével eltemették.

Halászat dinamittal. A leleményes falusi nép még a vizet is fel akarja robbantani a halakkal együtt, s talán még azt is szeretné, hogy a légtérbe röplő halak súlye potyogjanak a szájába. Malin Pál rimalehotai megyei úti ör ugyan aligha fog többet dinamittal halászni, mert ez egyszer megadta az arát ebbeli igyekvésének. Mult hó 26-án Rimóca felé ment a Rima partján, fölfegyverkezve egy darab dinamittal és végén tíztartó jó hosszú zsineggel. Halászat közben a zsineg végét meg akarta gyujtani, de ez nagyon nehezen ment, végre sikerült a dinamitot meggyujtani, de ez hirtelen felrobbant s jobb kezét tövében teljesen elszakította. Rögton behozták vérbe-fagyva a helybeli közkórházba, hol alkarját mindjárt amputálták, s most már túl van minden veszélyen, de dinamittal halászni többé nem igen fog.

Magyénk iparvasutai örvedetes módon szaporodnak. Mint a hivatalos lap jelenti, a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium báró Fay Aladár harkácsi földbírtokosnak egy Dobsinától — Poprádfelkájig vezetendő, a Hármotelep, Grénicz és Virágölgyet érintő helyi érdekű vasutvonalon az előmunkálati engedélyt egy évre megadta. Ezen vasut létesítésével magyénk egyik legszorgalmasabb, józan gondolkodásu néprétegének legfőbb óhajja meg teljesedésebe, s magyénk egyik ipari termékekben, valamint természeti szépségekben egyaránt gazdag vidéke a fővárossal való közvetlen összeköttetés folytán bevonatik az általános forgalomba.

Hivatalos csodabojár. Egy gömörmegeyi község előjárósága következő átiratot intézte városunk egyik hivatalos egyéniségéhez: „X. község előjáróságától Tekintetes Y. Z. urnak. Ezen községi Bizonyítványt megforditva küldjük, mert a kiküldött Bizonyítványt nem írhattunk alá mert Biztosan tudjuk, hogy Snyik Bernát mindék az volt és ő maga még nálunk lakot is elnevezte Bertalanak én magam mind mostani T. Bíró Kuszár János, mondtam neki hogy nem helyesen írja a nevét de ő azt felelte hogy az mindegy tehát ezen Bizonyítványt ha helyesnek találja T. ur k. peccséttel és aláírásunkkal ellátva beküldjük — X. 1892. augusztus 4-én. Aláírások“.

Vegyes hírek.

Kinevezés. A magyar királyi igazságügyminiszter Gante r Agoston rimaszombati kir. törvényszéki díjnokot avagyuhelyi kir. járásbíróshoz örvedék nevezte ki.

Halalozás. Tésői, tasnádi és huszti idb. Kovács Sándor, a losonezi társadalom egyik kitűnő vezéralakja augusztus 23-án Losonezon 60 éves korában elhunyt. A boldogult kora gyermekéveiben már a szabadság zászlója alatt harcolt mint 48-49-iki honvéd, majd később igen jelentékeny és áldásos tevékenységet fejtett ki a nógrád-megyei közélet emelésében; magyénkben is igen tiszteletreméltó és nagyszámu rokonság gyászolja, s a kifáradt vándor emlékére a közélet minden hűséges munkása fájdalommal mond végső áldást: Nyugodjék esendesen! — A család következő gyászjelentést adott ki: „Özv. Kovács Sándorné született Kuhinka Adél, maga és gyermekei: Klára, Sándor és Dezső, valamint testvérei: Kovács Amália és férje Fabriczy László, Kovács Ferencz és neje sz. Karap Emma s azok gyermekei ugy számos rokonai nevében is, a legmélyebb fájdalomtól lesújtott szívvel tudatja a felejthetetlen jó férj, édes atya, testvér, nagybátya és rokonok: tésői, tasnádi és huszti id. Kovács Sándor köz és váltó-ügyvédnek, 1848-49-ik honvéd-tiszt, a losonezi honvéd-egylet elnöke, Losonez r. t. város és a losonezi Takaréék és Hitelbank tanácsosa, a Losonezi Dalegylet elnöke és az országos dalegylet alelnöke, Losonez város árvaszéki ülnöke, Nógrádvármegye bizottsági és a b. gyarmati ügyvidi kamara választmányi tagja, a losonezi ev. ref. egyház presbiterének 60 éves korában, boldog házasságának 29-ik évében, f. évi augusztus hó 23-án déli 12 órákor hosszas szenvedés után történt esendes elhunytát. A megboldogult hűlt tetemei f. hó 25-én déltán 4 órákor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint a templomból a fabiánkai családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Losonez, 1892. augusztus hó 23-án. — Áldás és béke poraira! — Ezenkívül a losonezi dalegylet, melynek a boldogult elnöke

volt, szintén adott ki gyászjelentést, melynek szövege következő: „Mély fájdalommal jelentjük, hogy 26 éven át volt szeretett elnökünk és az országos magyar dalár-egyesületnek alelnöke: néhai tésői, tasnádi és huszti id. Kovács Sándor ur f. hó 23-án déli 12 órákor, 60 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hűlt tetemei f. hó 25-én d. u. 4 órákor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint a templomból a fabiánkai családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Dal-egyesületünk hűles vezérést s a magyar daláregyesületnek egyik legkiválóbb férfiat siratja a megboldogultban. „Te-gyünk fejére most a rég megérdemelt babért!“ Áldás emlékeztető! Losonez, 1892. augusztus 23. Losonezi Dal-egylet.“

Erdőőri szakvizsgák. A földmívelésügyi miniszterium intézkedése folytán az ez idei erdőőri szakvizsgák f. évi október hó 24-én s az erre következő napokon fognak megtartatni. Vizsgaleteli helyek: Budapest, Pozsony, Beszterezebánya, Miskolcz, Kassa, Marmaros-Sziget, Debreczen, Kolozsvár, Székelyudvarhely, Brassó, Nagy-Szeben, Temesvár, Zombor, Pécs és Szombathely. A vizsgaletétel iránti folyamodványok hiteles bizonyítványokkal ellátva a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőséghez nyújtandók be.

Agyonlét: kukoriczacsósz. Hivatásának esett áldozatul mult hó 27-én Gabori Miksa darózi kukoriczacsósz. Ejjel ugyanis néhány jómadár az prasági bírtokon lakó eseléség sertéseit elakarta hajtani. Újjuk a kukoriczacsósz örző helye mellett vezetett el, s a csósz a zajra kiment s a tolvajokat utjukban fel akarta tartóztatni. Egyik közülök hamarosan észrevette a mutatkozó veszedelmet s a csószt ártalmatlanná akarta tenni, nehogy a tettesek kitétel elárulja. Rálött a csószra, ki gyomor táján találva nyomban összeesett. 28-án reggel a helybeli kórházba akarták szállítani. Szabadka pusztá közelében azonban nagy kínok között kiszervegett. Hulláját a közkórház halottas házába szállították, hol 30-án reggel ejtetett meg a törvényszéki boncolás, mely alkalommal megállapították, hogy a sérülés föltétlenül halálos volt. — Az elhajított sertéseket a esenlőrség, — melynek paranesnoka Edvi István hadnagy, a nyomozatot tüstént megindította, — a darózi erdőben megtalálta.

Erdőbirtokosaink figyelmebe. A földmívelésügyi m. kir. miniszterium azon földbírtokosokat, kik az 1879. évi XXXI. t. cz. 165. §-ában megjelölt kopár- és futóhomok területeken a jelen 1892. évben erdős tenni szándékoznak s e ezebből az államtól esemetéket ingyen nyerni kívánnak, legutóbb rendeletileg hívta fel, hogy 50 kros bélyeggel ellátandó kérvényüket annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. hold nagyságu, mely tulajnemhez tartozó területet, mely fajból álló és hány éves esemetékek óhajtanak beültetni, s továbbá, hogy a esemeték mily cím alatt, mely vasuti állomásra és a következő év tavaszán, avagy öszén kül-földök-e, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett, legkésőbb folyó évi december hó végéig a nevezett miniszteriumnál adják be, s azt, hogy a kérdéses területnek közgazdasági szempontból való beerdősítése szükséges, akár az illető közigazgatási erdőeseti bizottság elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A esemeték szállítási díját, melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, az átvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtokos viseli. Mint értesülünk, a megyei erdőbirtokosok részéről máris több kérvény adatott be, s a kérvények gyors benyújtása annyival ajánlatosabb, mert azok a benyújtás sorrendjében vétetnek figyelembe.

A Rimaszombat—Losonez közötti, az ugynevezett „Ezüst-föld“ön végig vonuló helyi érdekű vasutra vonatkozó előmunkálati engedély érvényét a kereskedelemi miniszterium további egy évre meghosszabbította. E vasut célja a megyei azyagipar fellendítése s ennek, valamint a városunk és Losonez között létesítendő egyenes összeköttetésnek érdekében föltétlenül kívánatosnak tartanók a vasut mielőbbi kiépítését.

Az egri ers. joglyceumon — mint az igazgatóság velünk közli — az új tanév szeptember 1-én kezdődik. Beiktatási és beiratási határidő szept. 1—8.; később jelentkezőknek fölvételük iránt külön kell folyamodniuk igazgatói utasítás szerint. — A tanévet megnyitó istentiszteletnek, valamint az előadások megkezdésének napját külön feketetáblai hirdetemény fogja tudatni. — Azon joghallgatóknak, kik az új tanév alatt mint egy évi önkénytesek tényleges katonai szolgálat-idejüket fogják töltetni, csak ezen körülményt kell egyszerű levélben bejelenteniök, s ezzel ök minden további jelentkezés nélkül a tanintézet kötelekében maradnak, s mint ilyenek megtartják netaláni ösztöndíjukat s illetőleg jogosítva vannak katonai évök alatt is jogtanulói ösztöndíjert folyamodni. — Azon egyévi önkénytesek, kik a tényleges katonai szolgálattól most szeptember végével fognak szabadulni, október 1—8. jelentkezhetnek a fölvételre, illetőleg beíratásra. Mind a fölvétel, mind a beíratás posta útján beküldött írásbeli kérelemre is megtörténhetik, de a kérvényezőnek október 8. után 3 nap alatt személyesen kell a további teendők végett az igazgatónál és egyes tanárainál jelentkeznie. Végzett gymnásiumi tanulóknak, kik az új tanév alatt tényleges egy évi önkénytes katonai szolgálatban lesznek, s csak azután szándékoznak jogtanulói pályájukat megkezdni: szintén érdekükben áll már most szeptemberben fölvételni magokat a főiskola kötelekébe, azaz beigtatlatni, mert így katonai évök alatt ök is megtartják netaláni tanulói ösztöndíjukat, s illetőleg képesítve s jogosítva lesznek ily ösztöndíjert folyamodhatni. — Az egri ers. joglyceumnál a szegénysorsu szorgalmas hallgatók tandíjmentességre s a segítőegyesület támogatására bírnak igényvel.

Piaczi árak

Rimaszombatan, 1892. évi augusztus hó 29-én tartott országos vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenkint
Tiszta buza	7.20—7.00	5.85—5.70
Feles buza	5.80—5.60	0.00—0.00
Rozs	5.80—5.60	4.60—4.50
Árpa	6.80—6.00	3.90—3.85
Zab	5.40—5.00	2.25—2.00
Kukoricza	0.00—0.00	5.00—4.80
Bükköny	0.00—0.00	0.00—0.00
Krumpli	0.00—0.00	2.00—1.75